

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Stanowisko

Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

w sprawie

**projektowanych przez Ministra Edukacji Narodowej zmian
w systemie oświaty (projekt ustawy „Prawo oświatowe” z dnia
16.09.2016 r. oraz projekt ustawy „Przepisy wprowadzające
ustawę - Prawo oświatowe z dnia 16.09.2016 roku)**

Poznań, dnia 14 października 2016 r.

Związek Gmin Wiejskich RP podziela negatywne stanowisko większości samorządów wiejskich w sprawie zmian w systemie oświaty.

Związek uważa, iż błędnie przyjęto tezę o niewydolności obecnego systemu oświaty, szczególnie w odniesieniu do gimnazjów. Związek Gmin Wiejskich RP uczestniczył w opiniowaniu i wdrażaniu wszystkich reform systemu oświaty w minionym 26-leciu. Doświadczenie samorządów wiejskich jest w tej materii ogromne i bardzo praktyczne. Z doświadczenia tego wynika, że wdrażany od 1999 roku system oświaty w Polsce zaczął stosunkowo niedawno, po licznych zresztą korektach, przynosić zamierzone efekty. Opieka przedszkolna, szkoły podstawowe, gimnazja, bo za te poziomy wychowania i kształcenia odpowiedzialne są samorządy wiejskie, okrzepły i osiągnęły satysfakcjonujący poziom organizacyjny, wyniki nauczania i wychowania.

Wg przeprowadzonej przez ZGW RP ankiety ponad 75% gmin wiejskich przeciwna jest likwidacji gimnazjów. Niemal 9% spłaca jeszcze kredyty zaciągnięte na budowę gimnazjalnych gmachów. Prawie wszystkie przewidują konieczność zwolnienia znacznej liczby nauczycieli, a 25% potrzebę przebudowy budynków szkolnych.

Pamiętać trzeba, że na inwestycje, dostosowujące bazę oświatową do obecnego systemu samorządy wydały 8 miliardów złotych.

Wygazanie gimnazjów spowoduje, tylko w pierwszych dwóch latach, dodatkowe koszty, szacowane w samorządach na kwotę ponad 1 miliarda złotych. Do tego należy doliczyć trudne do oszacowania koszty pośrednie likwidacji gimnazjów, które dotkną nie tylko samorządy.

Nieuniknionym skutkiem reformy systemu edukacji w zapowieranym kształcie będzie także zredukowanie wielu obecnych, małych szkół 6-klasowych do funkcji 4-klasowych szkół filialnych. Pociągnie to za sobą dodatkowe dowożenie dzieci, a w konsekwencji pogorszenie warunków nauczania i niezadowolenie rodziców.

ZGW RP stanowczo uważa, że zmiany systemu edukacji w tej skali, w jakiej proponuje Minister Edukacji Narodowej, muszą najpierw uzyskać szeroką społeczną aprobatę, muszą mieć charakter ewolucyjny i muszą być wprowadzane w czasie umożliwiającym bardzo dobre przygotowanie elementów składowych tych zmian. Żaden z tych warunków nie jest obecnie spełniony.

Wykazując maksimum pozytywnego stosunku do proponowanych zmian nie sposób potwierdzić, że prowadzone konsultacje były istotnie rzetelne i wszechstronne. Ich ogólnikowość krytykują nawet niektórzy zwolennicy gruntownej zmiany w oświacie. Nie przedstawiono dotychczas żadnych projektów aktów wykonawczych, a harmonogram działań jest dla praktyków oświatowych i samorządowych nierealny.

Związek Gmin Wiejskich RP, nie negując potrzeby głębokiej refleksji nad sprawnością obecnego systemu edukacji, widząc potrzebę zmian programowych, doceniając dobrą koncepcję zmian w szkolnictwie zawodowym zmuszony jest negatywnie zaopiniować przedstawione projekty ustaw „Prawo oświatowe” i „Przepisy wprowadzające - Prawo oświatowe” z dnia 16.09.2016 roku.

Najważniejsze powody to:

- nietrafność diagnozy będącej podstawą proponowanych zmian;
- niemożliwe do zachowania terminy wdrożenia nowego ustroju szkolnego;
- brak czasu na przeprowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych dla uczniów i ich rodziców, dotyczących projektowanych zmian oraz na konsultowanie projektu nowej sieci szkół;
- brak projektów aktów wykonawczych niezbędnych do przeprowadzenia zmian zaproponowanych w ww. projektach ustaw;
- brak projektu ustawy o finansowaniu oświaty faktycznie uniemożliwiający organom JST odniesienie się do poszczególnych zapisów projektu ustawy „Prawo oświatowe”;
- obniżenie poziomu kształcenia, a w konsekwencji jakości pracy szkoły, będących wynikiem nasilonej migracji nauczycieli gimnazjów oraz realizacji przez nich zajęć edukacyjnych w kilku szkołach w okresie transformacji ustroju szkolnego;
- ograniczenie możliwości zatrudniania młodych nauczycieli;
- niezagwarantowanie w projekcie budżetu państwa środków na pokrycie wydatków koniecznych do wdrożenia nowej struktury, w tym na realizację przez administrację samorządową zadań związanych z wdrożeniem proponowanej reformy.

Z poważaniem

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski